

1. ÚVOD	9
1.1 Nauka o krajině jako vyučovací předmět	9
1.2 Nauka o krajině jako dílčí geografická věda	11
1.3 Vývoj krajiny v čase	11
1.4 Funkce krajiny ve společnosti	12
1.5 Krajina jako komplex	14
1.6 Prostředky studia krajiny	14
1.7 Shrnutí	15
2. KRAJINA JAKO GEOSYSTÉM	16
2.1 Systémy a jejich terminologie použitá v práci	16
2.1.1 Definice systémů	16
2.2 Geosystémy	20
2.3 Rozdělení geosystémů podle měřítka	25
3. Krajinná sféra jako planetární geosystém	26
3.1 Prvky a složky krajinné sféry	26
3.2 Energetika krajinné sféry	29
3.3 Oběh vody v krajinné sféře	35
3.4 Oběh informace v krajinné sféře	38
3.5 Rytmičké jevy v krajinné sféře	38
3.5.1 Definice	38
3.5.2 Denní rytmy	39
3.5.3 Sezónní rytmy	39
3.5.4 Dlouhodobé rytmy	39
3.6 Náhodné vlivy v krajinné sféře	40
3.7 Jednota krajinné sféry	41
3.8 Kontinuálnost a diskontinuálnost krajinné sféry	41
3.9 Teritoriální (prostorová) diferenciacce krajinné sféry	42
4. REGIONÁLNÍ GEOSYSTÉMY (GEOMY)	43
4.1 Šířková zonálnost a výšková stupňovitost	43
4.2 Horizontální geomý	43
4.3 Vertikální geomý	50
5. KRAJINY JAKO CHOROLOGICKÉ GEOSYSTÉMY (GEOCHORY)	53
5.1 Definice krajiny	53
5.2 Prvky a složky krajiny	55
5.3 Vztahy mezi prvky a složkami	56
5.4 Struktura krajiny	57
5.4.1 Definice	57
5.4.2 Monosystémový a polosystémový model struktury krajiny	58
5.4.3 Monosystémový model struktury krajiny	58
5.4.4 Polysystémový model struktury krajiny	69
5.5 Energetika krajiny	70

	strana
5.6 Oběh hmoty v krajině	71
5.6.1 Základní údaje o oběhu hmoty v krajině	71
5.6.2 Oběh anorganické hmoty v krajině	71
5.6.3 Oběh organické hmoty v krajině	76
5.6.4 Technologní oběh hmoty v krajině	76
5.7 Geochemie krajiny	76
5.7.1 Úvod	76
5.7.2 Geochemické vazby v krajině	77
5.7.3 Druhy migrací chemických prvků v krajině	78
5.7.4 Geochemické bariéry a jejich význam pro krajinu	79
5.7.5 Typy krajín z hlediska geochemické migrace	79
5.8 Dynamika krajiny	79
5.8.1 Pojem dynamika krajiny	79
5.8.2 Formy dynamiky krajiny	80
5.8.3 Denní a sezónní dynamika krajiny	81
5.9 Krajina jako autoregulační geosystém	81
5.9.1 Definice	81
5.9.2 Homeostáze krajiny	81
5.9.3 Stabilita krajiny	82
5.10 Chování krajiny, rovnováha krajiny, typy rovnováhy v krajině	85
5.11 Krajinná sukcese	86
6. KRAJINOTVORNÉ POCHODY	88
6.1 Hlavní krajinotvorné pochody	88
6.2 Přírodní krajinotvorné pochody	88
6.2.1 Typy přírodních krajinotvorných pochodů	88
6.2.2 Endogenní přírodní krajinotvorné pochody	88
6.2.2.1 Typy endogenních přírodních krajinotvorných pochodů	88
6.2.2.2 Tektonické krajinotvorné pochody	88
6.2.2.3 Zemětřesné krajinotvorné pochody	94
6.2.2.4 Sopečné krajinotvorné pochody	96
6.2.3 Exogenní přírodní krajinotvorné pochody	101
6.2.3.1 Typy exogenních přírodních krajinotvorných pochodů	101
6.2.3.2 Klimatické přírodní krajinotvorné pochody	102
6.2.3.2.1 Celková charakteristika	102
6.2.3.2.2 Radiační pochody na svazích	102
6.2.3.2.3 Větrné pochody	103
6.2.3.2.4 Pochody tvoření jezer studeného vzduchu	103
6.2.3.3 Zvětrávací pochody	104
6.2.3.3.1 Základní pojmy	104
6.2.3.3.2 Fyzikální (mechanické) zvětrávání	105
6.2.3.3.3 Chemické zvětrávání	106
6.2.3.3.4 Zvětralinové pláště	110
6.2.3.3.4.1 Typy zvětralinových plášťů vzniklých fyzikálním (mechanickým) zvětráváním	110
6.2.3.3.4.2 Typy zvětralinových plášťů vzniklých chemickým zvětráváním	111
6.2.3.4 Půdotvorné pochody	113
6.2.3.4.1 Základní pojmy	113
6.2.3.4.2 Základní půdní typy	115

	strana
6.2.3.5 Svahové pochody	120
6.2.3.5.1 Význam svahů v krajině	120
6.2.3.5.2 Základní prvky svahu	124
6.2.3.5.3 Pochody působící na svahu	125
6.2.3.5.3.1 Zvětrávání	125
6.2.3.5.3.2 Fluviální svahové pochody	125
6.2.3.5.3.3 Svahové pochody podpovrchových vod	126
6.2.3.5.3.4 Gravitační svahové pochody	129
6.2.3.5.3.5 Kryogenní svahové pochody	131
6.2.3.5.3.6 Biologické svahové pochody	133
6.2.3.5.4 Třídění svahových pohybů podle rychlosti a rozsahu vlivu na krajinu	133
6.2.3.5.5 Základní způsoby vývoje svahů v krajině	135
6.2.3.5.6 Svahové sedimenty	140
6.2.3.5.7 Struktura a svahy	140
6.2.3.6 Fluviální pochody	143
6.2.3.6.1 Voda v krajině	143
6.2.3.6.2 Atmosférické srážky jako zdroj vody v krajině	144
6.2.3.6.3 Povrchové vody v krajině	144
6.2.3.6.3.1 Povrchový odtok	144
6.2.3.6.3.2 Ron	145
6.2.3.6.3.3 Vodní tok v krajině	147
6.2.3.6.3.4 Hydraulika vodního toku	149
6.2.3.6.3.5 Teplota vodního toku	150
6.2.3.6.3.6 Průtok vodního toku	150
6.2.3.6.3.7 Hydrologický režim vodních toků	152
6.2.3.6.3.8 Extrémy povrchového odtoku	152
6.2.3.6.3.9 Eroze vodních toků	154
6.2.3.6.3.10 Profil rovnováhy	156
6.2.3.6.3.11 Říční síť	158
6.2.3.6.3.12 Vztah vodních toků k reliéfu krajiny a morfostruktuře	158
6.2.3.6.3.13 Typy vodních režimů řek	158
6.2.3.6.3.14 Údolí	159
6.2.3.6.3.15 Údolní niva	163
6.2.3.6.3.16 Říční terasy	164
6.2.3.6.3.17 Náplavové kužely	167
6.2.3.6.4 Stojaté vody na pevninách a jejich působení v krajině	167
6.2.3.6.4.1 Jezera	167
6.2.3.6.4.2 Rybníky a přehradní jezera	171
6.2.3.6.5 Podpovrchové vody v krajině	172
6.2.3.6.5.1 Vznik podpovrchových vod	172
6.2.3.6.5.2 Typy podpovrchových vod	172
6.2.3.6.5.3 Režim podzemních vod	173
6.2.3.6.5.4 Krasové krajinotvorné pochody	173
6.2.3.7 Kryogenní pochody	173
6.2.3.7.1 Definice kryogenních pochodů	173
6.2.3.7.2 Sníh	175
6.2.3.7.3 Ledovce a jejich činnost v krajině	178
6.2.3.7.4 Dlouhodobě zmrzlá půda	184
6.2.3.7.5 Kryogenní tvary	191

	strana
6.2.3.7.5.1 Tvary vznikající ve skalních horninách	192
6.2.3.7.5.2 Tvary vznikající v zeminách	195
6.2.3.8 Větrné (eolické) pochody	198
6.2.3.8.1 Vítr	198
6.2.3.8.2 Vítr jako modelační činitel reliéfu	198
6.2.3.9 Geochemické pochody	201
6.2.3.9.1 Podstata vazeb mezi složkami krajiny	201
6.2.3.9.2 Elementární geochemická krajina	201
6.2.3.9.3 Modely přírodních geochemických oběhů	203
6.2.3.10 Biotické pochody v krajině	203
6.2.3.10.1 Charakteristika biotických pochodů	203
6.2.3.10.2 Význam biotických pochodů v krajině	207
6.2.3.10.3 Systém biogeochemického oběhu v krajině	209
6.2.3.10.4 Funkce geobiocenózy v krajině	211